

Jeśli nie przekonamy przedsiębiorców, że senior to przyszłość wielu branż: uzdrowiskowej, turystycznej, gastronomicznej, hotelarskiej, to polskie przedsiębiorstwa będą wyprzedzane przez te zagraniczne, które już dawno mają tego świadomość – mówi Prezes Stowarzyszenia MANKO Łukasz Salwarowski.

Panie Prezesie, Stowarzyszenie MANKO dziś bardzo aktywnie działa na rzecz najstarszej grupy naszego społeczeństwa, ale nie od początku tak było. Skąd wzięło się to zainteresowanie seniorami?

Rzeczywiście, po raz pierwszy zajęliśmy się tym obszarem 15 lat temu, kiedy to członkowie koła seniorskiego, które traciło swój lokal, zwrócili się do nas z prośbą o pomoc. Z czasem pojawiły się zgłoszenia od innych starszych osób – źle traktowanych przez sąsiadów, przez własną rodzinę, oszukanych przez nieetyczny biznes. Stwierdziliśmy wtedy, że skoro już staliśmy się taką międzypokoleniową organizacją, to zrobimy wspólnie coś dobrego. A ponieważ nie było wówczas żadnego ogólnopolskiego magazynu dla seniorów, zaczęliśmy wydawać własne czasopismo – „Ogólnopolski Głos Seniora” – informujące o ich prawach, edukujące, aktywizujące. Chcieliśmy zapewnić różnym środowiskom seniorskim, działającym na terenie kraju, platformę wymiany myśli, dobrych praktyk, nawiązywania kontaktów, przestrzeń, w której seniorzy będą mogli przedstawić swoje postulaty, argumenty, podzielić się doświadczeniami. Wraz z upływającym czasem poznawaliśmy seniorów coraz lepiej – ich problemy, potrzeby i oczekiwania.

Jakie są to problemy?

Badania potwierdzają to, co już wiemy: najboleśniejszym problemem, z którym musimy bezwzględnie walczyć, jest samotność. Osoby przedwcześnie samotne są o wiele bardziej narażone na choroby, niepełnosprawność, demencję czy oszustwa. Samotność zabija i trzeba za wszelką cenę niwelować jej skutki.

Kolejny poważny problem związany jest z dostępem do służby zdrowia. Musimy zwiększać dostęp seniorów do usług medycznych, nie tylko namawiając instytucje, by ułatwiały badania i kontakt z lekarzami, ale też zachęcając samych lekarzy, by wykazywali się większą wrażliwością i solidarnością międzypokoleniową. Od lat apelujemy, by lekarze opamiętali się, ustalając ceny prywatnych wizyt. Oczekiwanie przez rok na kontakt ze specjalistą, może być dla seniora „wyrokiem śmierci”. Mógłby skorzystać z wizyty prywatnej, ale ilu seniorów, mających minimalną emeryturę, będzie na to stać? W konsekwencji, starsi nie korzystają z pomocy medycznej. Przechodzone udary, zawały, depresje kończą się tragicznie: przedwczesną niepełnosprawnością, śmiercią czy przedwczesnym dociążeniem DPS-ów. To jest coś, co nam się nie opłaca. Musimy skutecznie aktywizować seniorów, działać profilaktycznie i zmniejszyć barierę ekonomiczną seniora względem służby zdrowia.

Przeprowadziliśmy również badania na temat bezpieczeństwa seniorów. 30 proc. z nich potwierdziło, że podejmowano wobec nich próbę oszustwa, a 8 proc., że zostało oszukanych. To olbrzymia skala, a ona wciąż rośnie. Wzrasta liczba oszukanych seniorów, tak jak i skuteczność oraz przedsiębiorczość przestępców stosujących różnego rodzaju techniki manipulacji i oszustw. Oszukany senior to traumatyzowany senior – wycofany, z długami i stresem. To nie jest nikomu potrzebne.

By temu przeciwdziałać, musimy zwiększać skuteczność edukacji prawno-ekonomicznej i rozwijać kampanie typu „Bezpieczny Senior”, „Stop manipulacji – nie daj się oszukać”. Będziemy skuteczniejsi, jeśli w te działania zaangażują się wszystkie samorządy, rodziny, organizacje i rząd.

Zaczął się od wydawania czasopisma. Jakie jeszcze inicjatywy na rzecz seniorów podejmuje Stowarzyszenie?

Przede wszystkim stworzyliśmy Ogólnopolską Kartę Seniora, która ma aktywizować, edukować, ale też wspierać seniorów ekonomicznie, gdyż zapewnia zniżki na różnego rodzaju produkty i usługi. Działa też na lokalnych przedsiębiorców, gdyż edukuje ich z obszaru srebrnej gospodarki i potencjału konsumenckiego 60+.

Senior to atrakcyjny konsument. Jeśli nie przekonamy przedsiębiorców, że senior to przyszłość wielu branż: uzdrowskiej, turystycznej, gastronomicznej, hotelarskiej, to polskie przedsiębiorstwa będą wyprzedzane przez te zagraniczne, które już dawno mają tego świadomość.

Od 12 lat organizujemy Międzynarodowe Senioralia w Krakowie, na wzór studenckich Juwenaliów – święto, pokazujące siłę i atrakcyjność ruchu seniorskiego. Stworzyliśmy także różne kampanie, jak „Nie daj się oszukać – stop manipulacji”, która funkcjonuje od 10 lat oraz konkursy, m.in. „Stylowi seniorzy”, „Senior Działkowiec”, „Przekaż nam swój przepis” czy „Zwierzak lekiem na samotność”, promujący adoptowanie zwierzaków ze schronisk. To tylko nieliczne przykłady naszych działań.

Kiedy tych inicjatyw było już dużo, ktoś podrzucił pomysł, by je zebrać i zaproponować jakiś konkretny program Gminom, które potrzebują wsparcia w rozwijaniu polityki senioralnej. Tak powstała idea powołania programu „Gmina Przyjazna Seniorom” wspierającego Gminę w skutecznej edukacji seniorów w obszarze zdrowia, prawa ekonomii i bezpieczeństwa oraz ich aktywizacji psychicznej, społecznej, fizycznej i zawodowej. Mamy w programie już 295 samorządów. Wspieramy je w rozwoju polityki senioralnej poprzez wydanie lokalnej edycji Ogólnopolskiej Karty Seniora, przekazywanie im „Głosu Seniora”, zachęcanie do realizacji różnych przedsięwzięć, aktywizowania osób niesamodzielnych i niezrzeszonych; zapraszamy ich do udziału w naszych Międzynarodowych Senioraliach w Krakowie, ale też wspieramy organizowanie lokalnych Dni Seniora.

Naszymi działaniami objęliśmy też polskich seniorów za granicą. W ramach projektu „Głos Seniora Polaków za granicą” wydajemy numer specjalny Głosu Seniora współtworzony przez polskie organizacje seniorskie z Litwy, Białorusi, Ukrainy, USA, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii. W tych krajach odbyły się też organizowane przez nas Dni Seniora oraz warsztaty dziennikarskie. Poza wsparciem polskich seniorów za granicą prowadzimy również działania skierowane do seniorów w innych krajach. W ramach programu Erasmus + wydajemy Europejski Głos Seniora oraz Europejską Kartę Seniora w języku litewskim, rumuńskim niemieckim, tureckim, włoskim, słoweńskim i bułgarskim. W tych krajach staramy się również wdrożyć program Gmina Przyjazna Seniorom. Powstała idea stworzenia międzynarodowej edycji Ogólnopolskiej Karty Seniora oraz Polonijnej Karty Seniora, w ramach której polski senior będzie mógł skorzystać z karty także za granicą, z kolei zagraniczny czy polonijny senior w Polsce. Byłoby to świetnym narzędziem do promocji Polski jako miejsca wakacyjno-turystycznego.

Aktualnie pod patronatem Minister ds. Polityki Senioralnej – Marzeny Okły-Drewnowicz rozpoczynamy kampanię „Pracodawca przyjazny seniorom”, która edukuje przedsiębiorców w zakresie potencjału pracowniczego. Na rynku jest coraz mniej pracowników. Jeśli pracodawcy nie przekonają się do pracowników 60+, to nie będą mieli z kim pracować.

Chcemy, aby seniorzy chcieli pracować i by pracodawcy chcieli ich zatrudniać; by z nich nie rezygnowali, ale zachęcali do kontynuowania aktywności zawodowej w sposób najlepszy dla ich zdrowia. Pamiętajmy, że za 25 lat prawie co drugi Polak będzie seniorem. Będzie stanowiło to duże

Kategoria: Wywiady

Opublikowano: piątek, 14, marzec 2025 11:04

Anna Dąbrowska

Odsłony: 1316

---

wyzwanie dla Państwa, samorządów, organizacji pozarządowych oraz rodzin. Musimy działać wspólnie, aby wydłużać okres aktywności osób starszych.

Widzi Pan w tych działaniach rolę samorządów powiatowych?

Tak. Zgłosiło się do nas wiele powiatów z pytaniem, dlaczego nie oferujemy im programu na wzór „Gminy Przyjaznej Seniorom”. W związku z tym, chcielibyśmy wystartować z pomysłem, wspierającym powiaty w rozwoju powiatowej polityki senioralnej, która w Polsce nie jest jeszcze zbyt popularna. Na ten moment wiemy, że będzie to program, w ramach którego, po pierwsze, powiaty obejmą wsparciem gminy, znajdujące się na ich terenie i będą zachęcały je do przystąpienia do programu „Gmina Przyjazna Seniorom”; po drugie, będziemy współtworzyć i pomagać tworzyć powiatowe rady seniorów; po trzecie, będziemy organizować powiatowe dni seniora; wreszcie, realizować – poprzez nośniki powiatowe – kampanie typu „Bezpieczny senior”.

Program „Powiat Przyjazny Seniorom” ma wspierać zarówno seniorów, samorządowców, przedsiębiorców, jak również instytucje edukacyjne. W ramach programu dedykowanego Gminom, szkoły podstawowe mogą przystąpić do programu „Szkoła Przyjazna Seniorom”. W ramach programu skierowanego do powiatów, analogicznie, chcielibyśmy włączać w tę inicjatywę szkoły średnie. Wsparcie szkół w edukacji międzypokoleniowej jest dziś bardzo popieranym na całym świecie trendem. W praktyce polega na tym, że my edukujemy nauczycieli, jak mają przekazywać uczniom informacje, na temat tego, kim jest senior, jak go wspierać, edukować, włączać do świata cyfrowego, zachęcać do współpracy; z drugiej strony zachęcamy lokalnych seniorów, żeby wsparli edukację szkolną, opowiadając na zajęciach o tym, o czym w szkole się nie mówi: o rękodziele, folklorze, ekologii, historii lokalnej czy doświadczeniu zawodowym konkretnego seniora.

Na jakim etapie jest przygotowywanie tego programu?

Mamy program, a pierwsze powiaty już się zgłaszają. Jeżeli jakiś powiat ma taką wolę, my jesteśmy gotowi na to, by przekazać mu program do wdrożenia. Natomiast nie dokonaliśmy jeszcze oficjalnego otwarcia. W związku z tym, jeżeli ktokolwiek chciałby włączyć się we współtworzenie koncepcji programu, w jego ulepszanie, to zachęcam. Liczymy również na partnerstwo Związku Powiatów Polskich w tym zakresie.

Dziękuję za rozmowę.

Ja również dziękuję.

Łukasz Salwarowski – Prezes Stowarzyszenia MANKO, Prezes Międzynarodowego Instytutu Rozwoju Społecznego, Redaktor Naczelny "Głosu Seniora", ekonomista, socjolog, działacz społeczny, dziennikarz i wydawca mediów. Inicjator Programu Gmina Przyjazna Seniorom, Ogólnopolska Karta Seniora oraz Międzynarodowych Senioraliów w Krakowie. Zasiada w Radzie Organizacji Pacjentów przy Rzeczniku Praw Pacjenta, Radzie Dostępności przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Radzie ds. Polityki Senioralnej przy Minister ds. Polityki Senioralnej w KPRM.